

PIT-y 2016

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

20 lat
Fundacji **CBOS**
1997-2017

20 lat Fundacji CBOS 1997-2017

Od 11 kwietnia 1997 r., od wejścia w życie ustawy z dnia 20 lutego 1997 r. o fundacji Centrum Badania Opinii Społecznej, **CBOS DZIAŁA JAKO FUNDACJA.**

Dwadzieścia lat w życiu politycznym, społecznym i w życiu fundacji to dużo. Wiele się przez ten czas zdarzyło.

CBOS ZREALIZOWAŁ

836
badań

REZULTATY BADAŃ STATUTOWYCH UDOSTĘPNILIŚMY
SPOŁECZEŃSTWU, MEDIOM, INSTYTUCJOM PUBLICZNYM
I ORGANOM PAŃSTWOWYM W POSTACI

3735
komunikatów

PRACOWAŁO DLA NAS

3600
ankieterów

PRZEBADALIŚMY PONAD

1 000 000
respondentów

Naszym czytelnikom, naszym respondentom i sobie życzymy kolejnych lat owocnych i inspirujących badań, upowszechniania płynącej z nich wiedzy o społeczeństwie, a także popularyzacji dorobku fundacji CBOS.

Drugiego maja upłynął termin składania w urzędach skarbowych zeznań podatkowych od dochodów osobistych uzyskanych w roku 2016. W majowym sondażu¹ – podobnie jak w poprzednich latach – zapytaliśmy badanych, czy rozliczanie PIT-ów sprawiało im trudności oraz w jaki sposób złożyli swoje zeznania. Sprawdziliśmy również, ilu podatników skorzystało z funkcjonujących od niedawna ułatwień w rozliczaniu PIT-ów – wstępnie wypełnionego formularza podatkowego (PFR) oraz możliwości sporządzenia zeznania podatkowego przez urząd skarbowy, poprzez złożenie online wniosku PIT-WZ. W tym roku zapytaliśmy także o przekazanie 1% podatku wybranym organizacjom pożytku publicznego – interesowało nas, co Polaków do tego skłania, a co zniechęca.

SPOSOBY SKŁADANIA ZEZNAŃ PODATKOWYCH

Zdecydowaną większość ankietowanych stanowią ci, którzy mieli obowiązek rozliczyć się z podatku od dochodów osobistych za rok 2016, w tym blisko dwie trzecie (64%) zrobiło to osobiście, a co piąty (20%) za pośrednictwem zakładu pracy bądź ZUS. Pozostali deklarują, że nie musieli płacić podatku (10%) bądź nie złożyli PIT-u z innych powodów (6%).

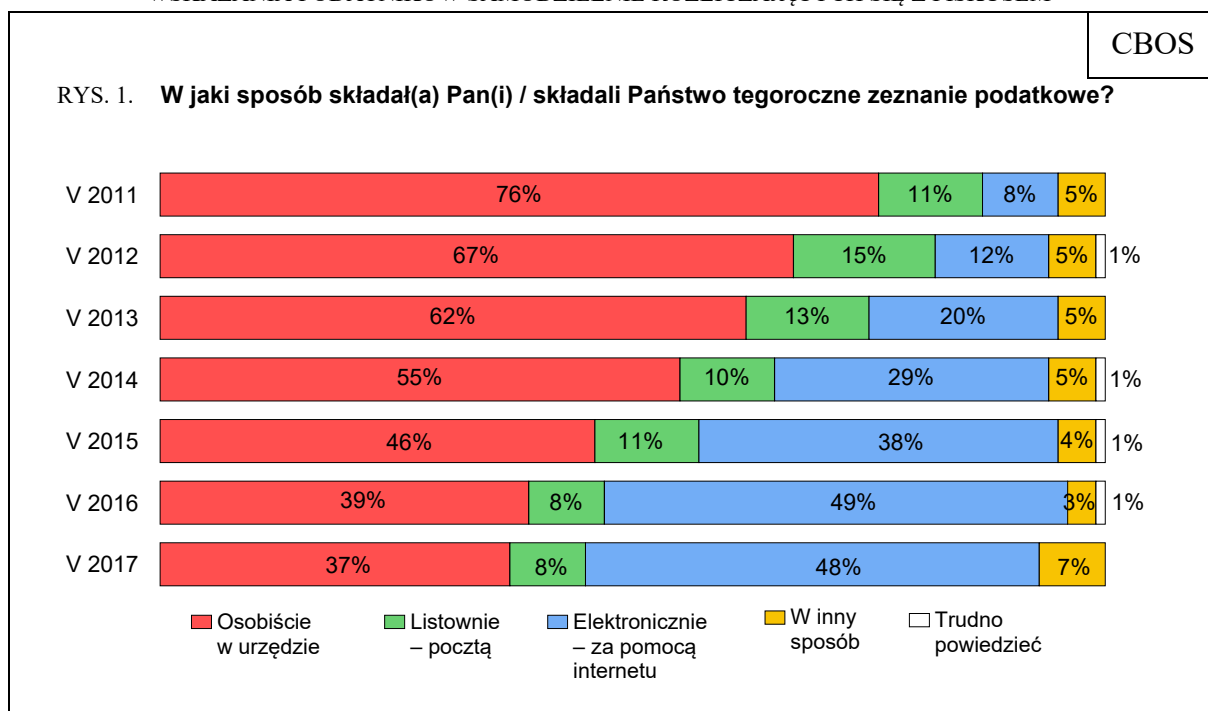
Tabela 1

Czy należy Pan(i) do osób, które powinny do 2 maja samodzielnie rozliczyć się z urzędem skarbowym za rok 2016?*	Wskazania respondentów według terminów badań																
	V '00	V '01	V '02	V '03	V '05	V '06	V '07	V '08	V '09	V '10	V '11	V '12	V '13	V '14	V '15	V '16	V '17
	w procentach																
Tak	58	59	59	57	61	62	57	57	63	58	60	59	64	62	62	59	64
Nie, ponieważ zeznanie składa za mnie mój zakład pracy bądź ZUS	20	20	19	18	18	19	20	21	19	21	19	19	16	18	20	21	20
Nie, ponieważ nie muszę płacić podatku	18	17	18	16	14	12	12	14	12	14	15	14	14	13	12	14	10
Nie, z innych powodów	4	4	4	8	7	7	11	8	6	7	6	8	6	7	6	6	6

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (324) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 5–14 maja 2017 roku na liczącej 1034 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski

W tym roku Polacy najczęściej składali swoje zeznania podatkowe elektronicznie, przez internet (48%), rzadziej osobiście w urzędzie (37%). Relatywnie niewielu wysłało swój PIT pocztą (8%). Od roku 2011, od kiedy monitorujemy tę kwestię, odsetek badanych składających swoje rozliczenia podatkowe w urzędzie zmalał o połowę, a odsetek decydujących się na wysłanie ich drogą elektroniczną wzrósł sześciokrotnie. Od zeszłego roku liczba Polaków składających zeznania podatkowe przez internet przewyższa liczbę tych, którzy składają je osobiście w urzędzie.

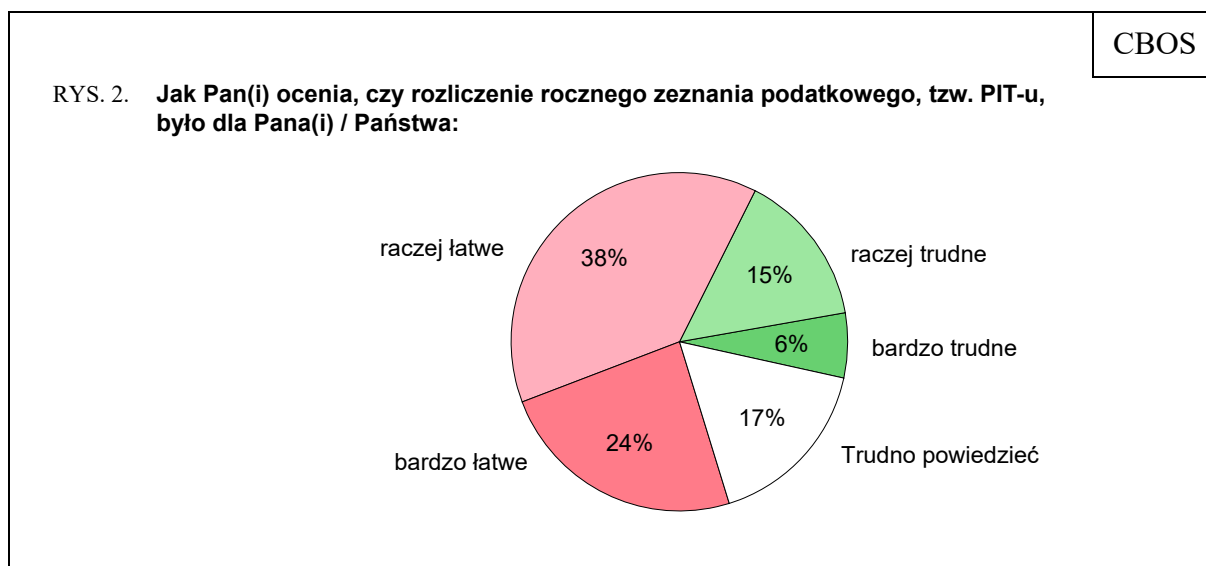
WSKAZANIA PODATNIKÓW SAMODZIELNIE ROZLICZAJĄCYCH SIĘ Z FISKUSEM

Na wysyłanie swoich zeznań podatkowych elektronicznie, za pomocą internetu najczęściej decydowali się badani najlepiej wykształceni, w wieku 25–44 lata, a także mieszkańcy największych miast. Z kolei osobiście w urzędzie swoje PIT-y częściej niż pozostali składali najstarsi respondenci, badani z wykształceniem podstawowym / gimnazjalnym, natomiast stosunkowo rzadko z tej formy korzystali mieszkańcy największych, ponadpółmilionowych miast. Na wysłanie swoich zeznań pocztą trochę częściej niż pozostali decydowali się najstarsi respondenci, a także mieszkańcy największych miast.

KŁOPOTY Z PIT-EM?

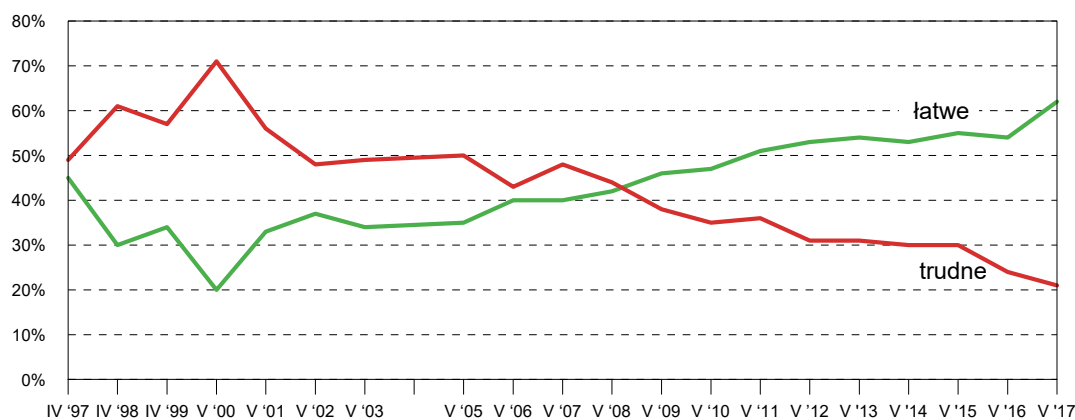
Dla większości badanych rozliczających się z urzędem skarbowym (62%) przygotowanie rocznego zeznania podatkowego było łatwe, dla jednej piątej (21%) – trudne, a blisko co piąty nie ma wyrobionego zdania na ten temat (17%).

W porównaniu z rokiem ubiegłym zwiększył się odsetek badanych, dla których rozliczenie PIT-u było łatwe (o 8 punktów procentowych), zarazem nieznacznie zmniejszył się odsetek tych, którym sprawiało to trudność (o 3 punkty).

Uwzględniając dłuższą perspektywę można zauważyć, że przygotowywanie zeznań podatkowych staje się dla Polaków coraz łatwiejsze. W drugiej połowie lat dziewięćdziesiątych dla większości podatników rozliczanie PIT-ów stanowiło trudność, w kolejnych latach malał odsetek ankietowanych, którym sporządzenie zeznania podatkowego sprawiało problem, a od roku 2009 badani, dla których rozliczenie PIT-u jest łatwe, przeważają nad tymi, dla których jest to trudne.

RYS. 3. Jak Pan(i) ocenia, czy rozliczenie rocznego zeznania podatkowego, tzw. PIT-u, było dla Pana(i) / Państwa:

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Do ubiegłego roku treść pytania brzmiała: Jak Pan(i) ocenia, czy wypełnienie formularza podatkowego, tzw. PIT-u, było dla Pana(i) / Państwa:

Trudności w przygotowywaniu zeznań podatkowych częściej niż pozostali zgłaszali podatnicy gorzej wykształceni, respondenci w wieku 55 lat i więcej, a także mieszkańcy wsi i mniejszych miejscowości. Z kolei mieszkańcy dużych i największych miast, absolwenci wyższych uczelni oraz młodszy badani częściej niż inni deklarowali, że rozliczenie PIT-u było dla nich łatwe.

Przygotowując roczne zeznania podatkowe ponad połowa badanych zadeklarowała, że korzystała z pomocy kogoś z rodziny lub znajomych (54%), co trzeci – z pomocy fachowych doradców (34%), a co czwarty korzystał z programów komputerowych dostępnych w internecie lub na płytach (26%). Niemala część podatników przygotowując rozliczenie podatkowe korzystała z nowych rozwiązań proponowanych przez administrację podatkową – co piąty (20%) zadeklarował, że złożył online wniosek PIT-WZ korzystając z możliwości sporządzenia zeznania podatkowego przez urząd skarbowy, a co dziewiąty (11%) korzystał z usługi wstępnie wypełnionego formularza podatkowego (PFR). W sumie 46% podatników korzystało z programów komputerowych oraz nowych rozwiązań. Spadek odsetka badanych deklarujących wykorzystanie do rozliczeń podatkowych programów komputerowych wynika z uwzględnienia w ankiecie nowych rozwiązań.

Z pomocy kogoś z rodziny przy rozliczaniu PIT-ów częściej niż inni korzystali najmłodszy respondenci, mieszkańcy wsi oraz badani z wykształceniem podstawowym / gimnazjalnym lub zasadniczym zawodowym. Z kolei z porad fachowych doradców

ponadprzeciętnie często korzystali ankietowani w wieku 25–44 lata oraz mieszkańcy wsi i mniejszych miast (do 100 tys. ludności).

Z nowego rozwiązania polegającego na sporządzeniu zeznania podatkowego przez urząd skarbowy, po uprzednim złożeniu wniosku online PIT-WZ, częściej niż inni korzystali respondenci w wieku 35–44 lata, mieszkańcy największych miast oraz badani z wykształceniem co najmniej zasadniczym zawodowym. Korzystanie ze wstępnie wypełnionego formularza podatkowego (PFR) jest stosunkowo słabo zróżnicowane społecznie, natomiast inne programy komputerowe, dostępne w internecie bądź na płytach, częściej niż pozostali wybierali badani w wieku 25–54 lata, mieszkańcy największych, ponadpółmilionowych miast oraz miast liczących od 20 tys. do 100 tys. ludności, a także absolwenci wyższych uczelni. Generalnie można zauważyć, że częstość decydowania się na to rozwiązanie rośnie wraz z poziomem wykształcenia.

Tabela 2

Czy przygotowując swoje rozliczenia podatkowe: N=	Odpowiedzi twierdzące podatników samodzielnie rozliczających się z fiskusem według terminów badań								
	V '09	V '10	V '11	V '12	V '13	V '14	V '15	V '16	V '17
	676	578	712	601	707	661	645	643	658
w procentach									
– korzystał(a) Pan(i)/ korzystali Państwo z pomocy kogoś z rodziny lub znajomych	46	51	48	48	49	52	48	43	54
– korzystał(a) Pan(i)/ korzystali Państwo z pomocy fachowych doradców	27	27	28	24	26	29	28	27	34
– złożył(a) Pan(i)/ złożyli Państwo online wniosek PIT-WZ korzystając z możliwości sporządzenia zeznania podatkowego przez urząd skarbowy	-	-	-	-	-	-	-	-	20
– korzystał(a) Pan(i)/ korzystali Państwo z usługi wstępnie wypełnionego formularza podatkowego	-	-	-	-	-	-	-	-	11
– korzystał(a) Pa(i)/korzystali Państwo z innych programów komputerowych dostępnych w internecie lub na płytach	22	31	31	34	38	40	42	40	26

Warto dodać, że ponadprzeciętnie często trudności w sporządzeniu rozliczenia podatkowego zgłaszali badani, którzy korzystali ze wsparcia kogoś z rodziny lub znajomych, a także korzystający z pomocy fachowych doradców. Z kolei dla badanych korzystających

z różnego rodzaju programów komputerowych wyraźnie częściej niż dla pozostałych rozliczenie się z fiskusem było łatwe.

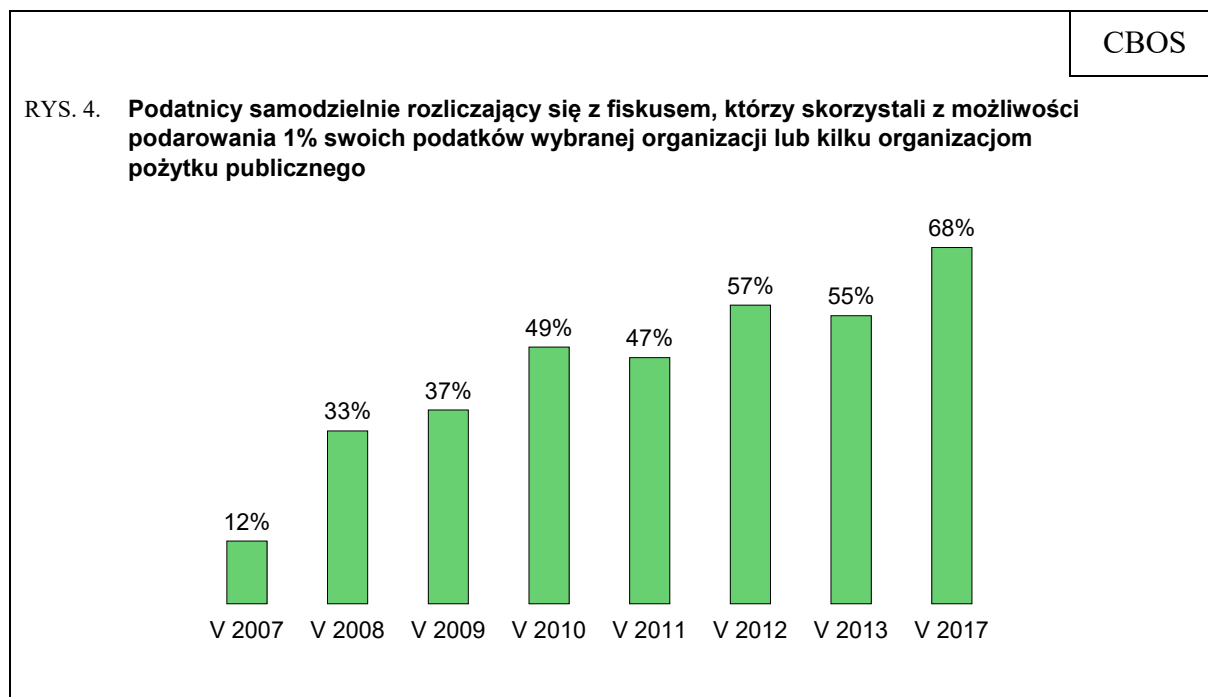
Tabela 3

Odpowiedzi podatników:	Jak Pan(i) ocenia, czy rozliczenie rocznego zeznania podatkowego, tzw. PIT-u, było dla Pana(i) / Państwa:		
	trudne	łatwe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
– korzystających z pomocy kogoś z rodziny lub znajomych	30	50	20
– korzystających z pomocy fachowych doradców	29	41	30
– korzystających z usługi wstępnie wypełnionego formularza podatkowego (PFR)	23	72	5
– którzy złożyli online wniosek PIT-WZ	14	66	20
– korzystających z innych programów komputerowych dostępnych w internecie lub na płytach	9	87	4

1% PODATKU NA RZECZ ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO

Z deklaracji badanych wynika, że mniej więcej dwie trzecie podatników samodzielnie rozliczających się z fiskusem przekazało 1% swoich podatków organizacjom pożytku publicznego. W ciągu ostatnich czterech lat odnotowaliśmy znaczny wzrost odsetka badanych korzystających z takiej możliwości. Polacy coraz chętniej decydują się na przekazywanie 1% swoich podatków organizacjom pożytku publicznego. Dziesięć lat temu z możliwości takiej korzystało relatywnie niewiele, w kolejnych latach odsetek podatników dokonujących odpisu na rzecz organizacji pożytku publicznego wzrastał, a od kilku lat z możliwości takiej korzysta większość podatników. Z deklaracji badanych wynika, że na przekazanie 1% podatku częściej decydują się mieszkańcy miast, zwłaszcza dużych i największych, niż mieszkańcy wsi. Można również zauważyć, że skłonność do przekazywania części podatku organizacjom pożytku publicznego wzrasta wraz z poziomem wykształcenia. Ogromna większość absolwentów wyższych uczelni zadeklarowała, że rozliczając swój PIT zdecydowała się na przekazanie 1% podatku organizacjom pożytku publicznego.

Respondentów, którzy zdecydowali się na wsparcie jakiejś organizacji pożytku publicznego, zapytaliśmy o motywy ich decyzji.

Tabela 4

Czym kierował(a) się Pan(i) podejmując decyzję o wsparciu tej organizacji? Wsparł(a)m organizację:	Odsetki badanych samodzielnie rozliczających się z fiskusem, którzy przekazali 1% swojego podatku organizacji pożytku publicznego	
	2013 (N=392)	2017 (N=446)
– która pomaga konkretnej osobie, znanej mi osobiście lub ze słyszenia	44	45
– której cele i działalność znam i popieram	42	36
– która jest powszechnie znana, działa już od dawna	17	20
– bez szczególnego zainteresowania jej działalnością, byle tylko przekazać część mojego podatku	5	5
– z której reklamą (telewizyjną, prasową, na billboardzie itp.) się zetknąłem(ęłam)	4	3
Pozostawił(a)m wybór organizacji pożytku publicznego komuś innemu	5	7
Inny powód	4	4
Trudno powiedzieć	1	4

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź

Podobnie jak cztery lata temu, ankietowani najchętniej wspierali organizacje pomagające konkretnej osobie, znanej im osobiście lub ze słyszenia (45%). Niewiele rzadziej decydowali się na wsparcie organizacji, której cele i działalność znają i popierają (36%), a także organizacji powszechnie znanych, działających już od dawna (20%). Inne

uzasadnienia podawane były znacznie rzadziej. Niektórzy pozostawili wybór organizacji pożytku publicznego komuś innemu, prawdopodobnie osobie pomagającej w rozliczeniu PIT-u (7%), część badanych nie przywiązywała szczególnej wagi do wyboru organizacji (5%) bądź też polegała na reklamach, z którymi się zetknęła (3%).

Z kolei zaniechanie przekazania 1% swojego podatku organizacjom pożytku publicznego, tak jak cztery lata temu, badani najczęściej uzasadniali brakiem czasu, zapomnieniem (29%), a w drugiej kolejności – nieznajomością żadnej organizacji wartiej wsparcia (20%). Trochę rzadziej argumentowali, że nie wiedzieli, jak to zrobić (14%), bądź twierdzili, że nie mieli takiej możliwości (14%). Pozostałe powody wymieniane były znacznie rzadziej.

Tabela 5

Jaki był najważniejszy powód, dla którego w tym roku nie przekazał(a) Pan(i) 1% swojego podatku organizacji pożytku publicznego?	Odsetki badanych samodzielnie rozliczających się z fiskusem, którzy nie przekazali 1% swojego podatku organizacji pożytku publicznego	
	2013 (N=288)	2017 (N=446)
Miałem taki zamiar, ale zapomniałem(a)m /zabrakło mi czasu itp.	27	29
Nie znam organizacji wartiej wsparcia	17	20
Nie bardzo wiedziałe(a)m jak to zrobić	15	14
Przekonanie o braku takiej możliwości	3	14
Brak zainteresowania, nie pomyślałem(a)m o tym	6	2
Zbyt mała kwota możliwa do odpisania	5	2
Powierzenie rozliczenia podatku osobom trzecim	2	1
Brak możliwości odpisania 1% podatku, kwota wolna od podatku	6	3
Inny powód	11	5
Trudno powiedzieć	8	10

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź

Jeszcze kilka lat temu relatywnie niewielu ankietowanych decydowało się na wysłanie swojego zeznania podatkowego drogą elektroniczną, natomiast począwszy od ubiegłego roku, jak wynika z deklaracji podatników, jest to najbardziej popularny sposób składania PIT-ów. Z roku na rok pojawiają się nowe rozwiązania ułatwiające rozliczenie podatku od dochodów osobistych, a sporządzenie PIT-ów badani oceniają jako coraz łatwiejsze.

Większość podatników zdecydowała się w tym roku na przekazanie 1% swoich podatków na rzecz organizacji pożytku publicznego. Polacy najczęściej wspierali organizacje pomagające konkretnym osobom – znanym im osobiście lub ze słyszenia. Chętnie również przekazywali 1% swoich podatków organizacjom, których cele i działalność znają i popierają. Z kolei zaniechanie przekazania części podatków organizacjom pozarządowym najczęściej uzasadniali brakiem czasu, zapomnieniem oraz nieznaną organizacją wartą wsparcia.

Opracowała
Małgorzata OMYŁA-RUDZKA